

З М І С Т

Історія України

Криворучко О.І. ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ БОРОТЬБИ ЯРОСЛАВА ВОЛОДИМИРОВИЧА ЗА КИЇВСЬКИЙ СТИЛ	9
Поп Ю.І., Кравчук О.М. ЗАКАРПАТТЯ У СКЛАДІ ДЕРЖАВНИХ УТВОРЕНЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ (І СТ. ДО Н. Е. – ХХ СТ.)	14
Титаренко Н.Л. ШЛЯХТИЧІ КОЖУХОВСЬКІ – УЧАСНИКИ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ СЕРЕДИНИ ХVІІ СТ.	20
Кривошея В.В. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ І УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА ІДЕЯ	23
Степанчук Ю.С. НАРОЩУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПРИСУТНОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ ГЕТЬМАНЩИНИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ІМПЕРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО УКРАЇНИ	28
Лашин С.А. УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ 20-Х – НА ПОЧАТКУ 30-Х РР. ХVІІІ СТ.	35
Кашка М.Ю. ІНТЕРВЕНЦІЯ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК НА ЗАКАРПАТТЯ ПІД ЧАС РЕВОЛЮЦІЇ 1848-1849 РР.	39
Богатчук С.С. ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ КАДРІВ ДЛЯ ЗАЛІЗНИЦЬ УКРАЇНИ (КІНІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	42
Буравський О. А. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	46
Огієнко О.В. ЗЕМСТВО ТА ЦЕРКВА ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.: ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОВІДНОСИН У СФЕРІ ОСВІТИ	51
Борщевич В.Т. СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОСЛАВНОГО ДУХОВЕНСТВА ВОЛИНИ ПЕРШОГО ДВАДЦЯТИЛІТТЯ ХХ СТ.	56
Вороліс М.Г., Вороліс О.М. СТАН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ДЕЯКИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ НАПРИКІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.	59

Наукові записки

Кравчук О.М., Мельник Н.М. ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ 1918 Р. ЩОДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	61
Онiпко Т.В. СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ «НОВОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ» 1924-1925 РР.	65
Тучинський В.А., Григорчук П.С. ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ УТВОРЕННЯ МОЛДАВСЬКОЇ АВТОНОМНОЇ РАДЯНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ У СКЛАДІ УСРР В 1924 Р.	71
Заставецька Н.І. ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОПОЛЬСЬКОЇ СВІДОМОСТІ У МОЛОДІ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ (1920 – 1930-ТІ РР.)	74
Стоян Т.А. «ЗА ЧІТКЕ БІЛЬШОВИЦЬКЕ ХУДОЖНЄ МОВЛЕННЯ»: ДО ІСТОРІЇ РАДІОЦЕНзуРИ В УСРР 20–30-Х РР. ХХ СТ.	78
Мотуз В.К. ВПЛИВ РАДЯНСЬКОЇ ПРЕСИ НА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА В 20–30-Х РР. ХХ СТ.	85
Даниленко О.В. ЗАКОРДОННІ ВІДРЯДЖЕННЯ НАУКОВОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ УСРР (1921-1925 РР.)	89
Трембіцький А.М. РОДИНА СІЦІНСЬКИХ-СІЧИНСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНО- ФІЛОЛОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО В ПРАЗІ (1923-1945 РР.)	95
Борисенко Л.Б. ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ Л.Л. СЕМПОЛОВСЬКОГО – ВИДАТНОГО СЕЛЕКЦІОНЕРА ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ В УКРАЇНІ	98
Гальчак С.Д. ПОЛІТИКА НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ СТОСОВНО ВИКОРИСТАННЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ІЗ ЗАГАРБАНИХ СХІДНИХ ТЕРИТОРІЙ У ПОЧАТКОВИЙ ПЕРІОД ВІЙНИ	102
Зiнько Ю.А., Кононенко В.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ В СРСР НАПРИКІНЦІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1944-1945 РР.)	109
Салата О.О. РАДЯНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ В УМОВАХ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ	116
Прищепя О.П. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У РОВЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ВЧИТЕЛЬСЬКОМУ ІНСТИТУТІ (1940–1941 РР.)	121

Серія: ІСТОРІЯ

Гінда В.В. ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА НАЦИСТІВ СТОСОВНО «ФОЛЬКСДОЙЧЕ» В РЕЙХСКОМІСАРИАТІ «УКРАЇНА»	126
Романець Л.М. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ УЧИТЕЛЬСТВА УКРАЇНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 40-Х – 50-Х РР. ХХ СТ.	133
Махня О.М. МІСЦЕ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ, МОРАЛЬНОГО ТА МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАОХОЧЕННЯ В РОБОТІ ДОБРОВІЛЬНИХ НАРОДНИХ ДРУЖИН ПО ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ 50-Х – 70-Х РР. ХХ СТ.	136
Романюк І.М. СТАНОВИЩЕ І ДІЯЛЬНІСТЬ РОСІЙСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В СЕРЕДИНІ 50-Х РР. ХХ СТ.	140
Бондаренко Н.О. ЦЕРКВА СВІДКІВ ІСГОВИ В УКРАЇНІ У 70-ТІ – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 80-Х РР. ХХ СТ.	142
Барцьось В.В. ТРЕТІ ВСЕУКРАЇНСЬКІ ЗБОРИ НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ (28 ЛЮТОГО – 1 БЕРЕЗНЯ 1992 Р.): СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	148
Шановська О.А. ІНТЕЛІГЕНЦІЯ І ВЛАДА В УКРАЇНІ ДОБИ ПЕРЕБУДОВИ: ПРОБЛЕМА ВЗАЄМОВІДНОСИН	154
Левчук К.І. УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В РЕФОРМУВАННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ (1991-1996 РР.)	160
Буртяк Г.Я. РЕФЕРЕНДУМ ЯК СПОСІБ ЗДІЙСНЕННЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДЕМОКРАТІЇ	165
Коляструк О.А. ПРЕДМЕТ ІСТОРІЇ ПОВСЯКДЕННОСТІ: ПРОБЛЕМА ПОСТАНОВКИ Й ОКРЕСЛЕНOSTІ В СУЧАСНІЙ ГУМАНІТАРИСТИЦІ	170
Антонішина Т.П., Мельничук І.П. СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ В ГАЛУЗІ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНО-ЄВРЕЙСЬКИХ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН	173

Історія Поділля

Довгань С.О. ПОДІЛЬСЬКЕ ЖИТЛО В СИСТЕМІ ЗВИЧАЇВ ТА ОБРЯДІВ	178
Пилипак М.А. ВЕСІЛЬНЕ ПЕЧИВО ПОДІЛЛЯ	183

Наукові записки

Косаківський В.А. РИБАЛЬСТВО ТА БДЖІЛЬНИЦТВО – ДОПОМІЖНІ ВИДИ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ УКРАЇНЦІВ ПІВДЕННО-СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ (НА МАТЕРІАЛАХ МІСТЕЧКА ЧЕЧЕЛЬНИК)	188
Подолінний А.М. МИКОЛА ГОГОЛЬ І ПОДІЛЛЯ (ДО 200-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПИСЬМЕННИКА)	193
Хіслач Б.М. ВПЛИВ УНІЇ НА ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ ПОДІЛЛЯ У ХVІІІ СТ.	195
Орловський Л.О. УЧАСТЬ ЄВРЕЇВ ПОДІЛЛЯ В РОЗВИТКУ ТОРГІВЛІ КРАЮ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.	199
Вітюк О.О. ЗАХОДИ РЕВОЛЮЦІЙНИХ КОМІТЕТІВ НА ПОДІЛЛІ ЗІ СТВОРЕННЯ МЕРЕЖІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЬСЬКИХ КАДРІВ (1918-1920 РР.)	205
Соломонова Т.Р. ДОЛЯ М.О. ХИТЬКА (ХИТЬКОВА) – ПРЕДСТАВНИКА ВЧИТЕЛЬСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ ПОДІЛЛЯ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТ.	209
Адамський В.Р. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ПЕРІОД СТАНОВЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ: ЗМІНА СТРУКТУРНИХ ФОРМ	211
Вдовцов М.Л. СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ВІННИЧЧИНІ ВІДДІЛУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СПІЛКИ МИСЛИВЦІВ ТА РИБАЛОК У 1920-Х РР.	217
Рекрут В. П. ПОЛІТИЧНІ РЕПРЕСІЇ НКВС ПРОТИ КЕРІВНИЦТВА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛСПОЖИВСПІЛКИ У 1936 – 1938 РР.	219
Стадник О.О. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ПОДІЛЬСЬКОМУ СЕЛІ В ПЕРІОД НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	224
Мазило І.В. ЗАВЕРШЕННЯ ВІДБУДОВИ І РОЗВИТОК ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ У 1945-1950-Х РР. (НА МАТЕРІАЛАХ ВІННИЦЬКОЇ МАГІСТРАЛІ)	229

Всесвітня історія

Поп Ю.І. ЕРІХ ЛЯСОТА І ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС ПРО ПЕРЕХІД КОЗАКІВ НА СЛУЖБУ ДО АВСТРИЙСЬКОГО ІМПЕРАТОРА РУДОЛЬФА ІІ	233
Шатковська І.С., Верещакіна О.Є. ДУХОВНА СПАДЩИНА Д.С. БОРТНЯНСЬКОГО У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ	239

Серія: ІСТОРІЯ

Піковська Т.В.

МІСЦЕ І РОЛЬ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ПЕРШІЙ ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ (1918-1938 РР.) 243

Поп О.Ю.

ПІВДЕННА АФРИКА: ПОЛІТИКА АПАРТЕЇДУ ВІДНОСНО НЕБЛИХ УЧНІВ 246

Біньовська Л.С.

ТРИЛАТЕРАЛІЗМ – АЛЬТЕРНАТИВНА ПРОГРАМА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ США 1970-Х РР. 250

Історіографія та джерелознавство

Головкіна Ю.Ю.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА У СПОГАДАХ ЄВРОПЕЙЦІВ 255

Кривошея О.В.

СУБ'ЄКТИ СПАДКУВАННЯ НА МАТЕРІАЛАХ ТЕСТАМЕНТІВ ПРЕДСТАВНИКІВ КОЗАЦЬКО-СТАРШИНСЬКИХ РОДИН (ДРУГА ПОЛОВИНА XVII – XVIII СТ.) 257

Шологон Л.І.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТА НАУКОВЕ ЖИТТЯ ГАЛИЧНИНИ НА СТОРІНКАХ ЧАСОПІСУ «ЖИТЄ І СЛОВО» (1894 – 1897 РР.) 265

Григорук О.Б.

СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКА ПОЗИЦІЯ ПОДІЛЬСЬКОГО ДУХІВНИЦТВА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ «ПОДОЛЬСКИХ ЕПАРХИАЛЬНЫХ ВЕДОМОСТЕЙ») 270

Стопчак М.В.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ УНР І ЗУНР З БЛИМ РУХОМ ЗА ДОБИ ДИРЕКТОРІЇ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ 274

Гандзюк В.О.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ ПЕРІОДУ УНР В ОЦІНЦІ ПОДІЛЬСЬКИХ ЧАСОПИСІВ 1920 Р. 282

Мельничук О.А.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ (20 – 30-ТІ РР. XX СТ.) ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЦДАВО УКРАЇНИ 287

Ратніков Б. М.

ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ВОЄННОГО МИСТЕЦТВА В МОРСЬКИХ ДЕСАНТНИХ ОПЕРАЦІЯХ В КРИМУ (1941-1943 РР.) .. 292

Данілова І.Ю.

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА З ІСТОРІЇ ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ЦЕРКОВ В УКРАЇНІ (1945-1955 РР.) 299

Іскра С.І.

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ У ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ 302

Наукові записки

МОЛОДЬ УКРАЇНИ В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНИМИ ТА СУСПІЛЬНИМИ СПРАВАМИ У 80-Х – 90-Х РР. ХХ СТ.: ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ	305
ІНТЕГРАЦІЯ ПОЛЬЩІ ДО НАТО ТА ЄС: ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ	309
РОСІЙСЬКА ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПЕРШОГО УРЯДУ Е.Т. БЛЕРА (1997-2001 РР.)	314

Рецензії

ОЛЕКСАНДР ГВАНЬЇНІ. ХРОНІКА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ САРМАТІЇ – К.: ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», 2009. – 1006 С.	317
КОРНОВЕНКО С.В. АГРАРНА ПОЛІТИКА БЛОГВАРДІЙСЬКИХ УРЯДІВ А. ДЕНІКІНА, П. ВРАНГЕЛЯ НА ПІДКОНТРОЛЬНИХ ЇМ УКРАЇНСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ (1919-1920 РР.): ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ПРОЦЕС 1919-2000-Х РР. С.В. КОРНОВЕКО. – ЧЕРКАСИ: АНТ, 2008. – 238 С.	318
В.АДАМОВСЬКИЙ. ЕШЕЛОНИ У ВІЧНІСТЬ: ДЕПОРТАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ. – КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, 2007. – 208 С.	319
КУШНІР А.Г КРИВОХИЖИНЦІ – КОЛИСКА НАШИХ ДУШ. – ВІННИЦЯ: КОНТИНЕНТ-ПРИМ, 2007. – 128 С.	321
Відомості про авторів	323